

תואר שני

1243.3114.01 – יחסי העסקה וארגוני עובדים Employment Relations and Labor Unions

(דרישות קדם: ניהול אנשים ומערכות מיקרו + ניהול אנשים ומערכות מאקרו)

סמסטר א' – תשפ"ג

* הסילבוס אינו סופי, ייתכנו שינויים בתכני הקורס

קבוצה	יום בשבוע	שעה	מטלת סיום	מרצה	דואר אלקטרוני	טלפון
01	ג'	20:15-21:30	בחינה	ד"ר יצחק ספורטא	saporta@post.tau.ac.il	

[לפירוט לוחות הבחינות](#)

שעת קבלה – בתיאום מראש

היקף הלימודים

1 י"ס

1 י"ס = 4 ECTS – European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS), ערך הניקוד של הקורס במוסדות להשכלה גבוהה בעולם שהינם חלק מ"תהליך בולוניה".

תיאור הקורס

השינויים המשמעותיים ביחסי העסקה בישראל, השימוש הגובר בעובדי קבלן- שירותים ועבודה, התערורות נושא ההתארגנות, המחאה החברתית וחוסר הנחת המתחולל בשוק העבודה יהוו חלק מרכזי מהקורס.

החלק הראשון של הקורס ידון בתחום יחסי העבודה כתחום של עבודה מאורגנת, כך שההתייחסות תהיה בעיקר לאיגודים מקצועיים והשפעתם על יחסי עבודה. ההתייחסות תהיה לרעיונות בכלל, ולמצב הישראלי בפרט. הדגש יושם על מבנה מערכת יחסי העבודה בישראל בעיקר בהיבט המוסדי שלה, והחוקים המסדירים יחסי עבודה אלו.

בדיון הציבורי בישראל יש חוסר הבנה בסיסי לגבי המשמעות של יחסי עבודה קיבוציים אחת ממטרות הקורס לבחון את הנושא.

בחלק השני של הקורס ידונו יחסי עבודה אישיים, אפליה בשוק העבודה ועתיד יחסי העבודה המאורגנים במדינה שאמצה לה את הטיעונים הניזונים בעיקר מתפיסת עולם אחת (תנחשו, מהי התפיסה?) המעלה על נס צרכנות בלי להתייחס לעולם העבודה.

הערכת הסטודנט בקורס והרכב הציון

הערות	תאריך	מטלה	אחוז
זוגות		תרגיל אמצע סמסטר	20%
		מבחן או עבודה יקבע בהמשך	60%
		במהלך הסמסטר שמונה פעמים באופן רנדומאלי תישאל שאלה קצרה שיהיה שעליה תענו בכיתה. כל שאלה תזכה ב-2.5 נקודות.	20%

- * מועד הבחינה יפורסם באתר הפקולטה- לוח בחינות.
 * תלמיד, הנעדר משיעור המחייב השתתפות פעילה או שלא השתתף באורח פעיל, רשאי המורה להודיע למזכירות כי יש למחוק את שמו מרשימת המשתתפים. (התלמיד יחויב בתשלום בגין קורס זה)
 * יתכנו שינויים ברשימת הקריאה ובמטלות שיפורסמו בתחילת הקורס.

פירוט המטלות בקורס

הגשת תרגיל, מבחן ושאלות במהלך הקורס.

כל אי עמידה במי ממטלות הקורס מחייבת הודעה מראש (במייל) למרצה

מדיניות שמירה על טווח ציונים

החל משנה"ל תשס"ט מונהגת בפקולטה מדיניות שמירה על טווח ציונים בקורסי התואר השני. עקרונות השיטה חלים על כל קורסי התואר השני, ומדיניות השמירה על טווח הציונים תיושם לגבי הציון הסופי בקורס זה.
 מידע נוסף בנושא זה מתפרסם בהרחבה באתר הפקולטה.
[לתקנוני מדיניות שמירת טווח ציונים](#)

הערכת הקורס ע"י הסטודנטים

בסיומו של הקורס הסטודנטים ישתתפו בסקר הוראה על מנת להסיק מסקנות לטובת צרכי הסטודנטים והאוניברסיטה.

אתר הקורס

אתר הקורס יהווה המקום המרכזי בו ימסרו הודעות לסטודנטים, לפיכך מומלץ להתעדכן בו מדי שבוע, לפני השיעור, ובכלל – גם בתום הסמסטר. (לצורך תיאום ענייני הבחינה למשל).
 מצגות הקורס יהיו באתר הקורס במודל.
 לתשומת לבכם - בכיתה ידונו גם נושאים (ובפרט דוגמאות) שאינם מופיעים במצגות או מופיעים בכותרת בלבד. כל אלו הינם חלק בלתי נפרד מחומר הקורס.

תכנית הקורס *

במהלך השעורים נדון במסגרת החוקית של יחסי העבודה בישראל לצורך זה נעין בחוקים שונים. ישנו קובץ דיני עבודה שרצוי שיהיה בידכם.

נושא 1

יחסי העסקה בתקופת מגיפה, מה ארגוני עובדים עושים,

בשיעור נדון בנושא בכללותו ובהתייחסות למעמדם של ארגוני עובדים מתוך המאמר שלמטה.

Celine McNicholas, Lynn Rhinehart, Margaret Poydock, Heidi Shierholz, and Daniel Perez, 2020, "Why unions are good for workers—especially in a crisis like COVID-19 12 policies that would boost worker rights, safety, and wages". <https://files.epi.org/pdf/204014.pdf>

נושא 2

יחסי עבודה כתחום מדעי. זכויות עובדים כיחידים וקולקטיב.

Kaufman B., 2010. "The Future Employment Relations: Insight from Theory".
http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1565585

פסק דין פלאפון: <http://www.glima.info/verdicts/2-1-2013.pdf>

נושא 3

מהם עובדים, כלי עבודה או בני אדם?

ספורטא י, 2012, העסקה פוגענית: אידיאולוגיה, תיאוריה וכוח, בתוך העסקה פוגענית, עורכים: דניאל מישורי

. וענת מאור, דברי פתיחה http://sea.org.il/?attachment_id=1857

* Budd J., 2004, "Balancing Outcomes Revisited: The Ethics of Employment Relationship", in *Employment with a Human Face*, Chapter 4, ILR press.

נושא 4,5

מה רוצים העובדים? מה עושים איגודים מקצועיים?

ספורטא י., 2007, "איגודים מקצועיים", מחלוקות בכלכלה, מכון ון

ליר. <http://www.vanleer.org.il/sites/files/product-pdf/dispute7.pdf>

סקר גלופ ספטמבר 2020 :

<https://news.gallup.com/poll/318980/approval-labor-unions-remains-high.aspx>

Addison J., 2014, "the Consequences of Trade Union Power Erosion", IZA; .86

<http://wol.iza.org/articles/consequences-of-trade-union-power-erosion.pdf>

Freeman R., and Rogers J., "Ask the People Who live there" in: *What Workers want?* ILR press, Ithaca. Chapter 1 pp. 41-1

טלי קריסטל גיא, מונדלק, יצחק הברפלד וינון כהן, " צפיפות ארגונית בישראל 2006–2012 : פיצול מערכת יחסי העבודה",

<https://www.nevo.co.il/books/%d7%9b%d7%aa%d7%91%d7%99%20%d7%a2%d7%aa/%d7%9b%d7%aa%d7%91%d7%99%20%d7%a2%d7%aa/%d7%9e%d7%a9%d7%a4%d7%98%20%d7%94%d7%a2%d7%91%d7%95%d7%93%d7%94/%d7%9b%d7%a8%d7%9a%20%d7%99%d7%93/mishpat-havoda-14-009.pdf>

נושא 6,

יחסי עבודה בישראל, הסטוריה ועתיד, מה רוצים עובדים ישראלים.

107-126, 9-20 מונדלק ג., " יחסי עבודה בעידן של תמורות", המכון הישראלי לדמוקרטיה, נייר עמדה 54, עמודים 37-64 . http://www.idi.org.il/media/309772/pp_54.pdf

שירום א., 1995, התמרת ההסתדרות 1994, רבעון לכלכלה, אפריל עמודים [201319314=http://www.cbs.gov.il/reader/newhodaot/hodaa_template.html?hodaa_201319314](http://www.cbs.gov.il/reader/newhodaot/hodaa_template.html?hodaa_201319314)
[201319151=http://www.cbs.gov.il/reader/newhodaot/hodaa_template.html?hodaa_201319151](http://www.cbs.gov.il/reader/newhodaot/hodaa_template.html?hodaa_201319151)

נושא 7

מעבידים והמדינה, ומה רוצים מעבידים ישראלים?

הברפלד י., כהן י., מונדלק ג., ספורטא י., 2005, "מעסיקים בישראל ויחסי עבודה קיבוציים: מצב קיים, עמדות עמדות <http://www.moital.gov.il/NR/rdonlyres/9877144F-E59A-4284-A6BD-E245CEF45EF7/0/X7393.pdf>. והעדפות". נייר עבודה

* Salamon M., 1999, "The State in employee Relations" in Hollinshead G., Nicholls P., and Taliby S., (eds.) *Employee Relations*, Chapter 6 pp. 179-181, 185-208.

נושא 8

משא ומתן קיבוצי, סכסוכי עבודה ושבתות

בן ישראל, ר., 2002, "זכות היסוד לחופש משא ומתן קיבוצי: הסכם קיבוצי – התפתחותו ומהותו הרב ממדית". דיני עבודה, כרך ג' חלק שישי, פרק 1, 1071-1033. האוניברסיטה הפתוחה. שפירא א., 2011, "שבתות במבט השוואתי", המכון הישראלי לדמוקרטיה:

www.idi.org.il/%D7%A1%D7%A4%D7%A8%D7%99%D7%9D-%D7%95%D7%9E%D7%90%D7%9E%D7%A8%D7%99%D7%9D/%D7%A4%D7%A8%D7%9C%D7%9E%D7%A0%D7%98/%D7%92%D7%99%D7%9C%D7%99%D7%95%D7%9F-68

דו"ח OECD מו"מ קיבוצי: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/1fd2da34-en.pdf?expires=1599831069&id=id&accname=ocid41024303&checksum=FDf90F65214A23984D5E25E5AF49420F>

נושא 9:

ארגוני עובדים והחברה האזרחית

איתי סבירסקי, 2012, "קידום התארגנות עובדים ככלי יעיל לאכיפה עצמית של זכויות והעצמה חברתית", מתוך 21. העסקה פוגענית, עורכים דניאל מישורי וענת מאור, פרק <http://sea.org.il/wp-content/uploads/2014/11/%D7%A4%D7%A8%D7%A7-21.pdf>

Brueggeman J., 2014, "The Role of Organized Labor in Civic Society", *Sociology Comapss*, 8,8, pp. 1033-1044. <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/soc4.12195/pdf>

Stern A., 2013, "How the Assault on Labor Endangers Civil society", *Daedalus*, 142,2, pp. 831-911 http://www.mitpressjournals.org/doi/pdfplus/10.1162/DAED_a_00208

נושאים 10, 11

יחסי עבודה אינדיבידואליים, עובד-מעביד, דפוסי עסקה דפוסי העסקה שונים ומשונים, כלכלת החלטורה. דיון בחוקי עבודה השונים, נדון גם במאפיינים שונים של כלכלת החלטורה בעיקר כאשר יש משבר כלכלי.

דוידוב גיא, "פרשנות תכליתית בדיני עבודה: מיהו עובד", ספר סטיב אדלר.
http://law.huji.ac.il/upload/purposive_int_who_is_a_worker.pdf

העסקה פוגענית, 2012, עורכים דניאל מישורי וענת מאור שבו פרקים רבים העוסקים בהעסקה קבלנית למינה. http://sea.org.il/precarious_employment_book